

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 302/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kansainvälisestä rekisteristä alaikäisille turvapaikanhakijoille

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 302/2018 vp:

Miten hallitus aikoo edistää kadonneiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden aseman parantamista ja

ryhtyykö hallitus toimenpiteisiin, jotta kadonneet alaikäiset turvapaikanhakijat saadaan yhteiseurooppalaiseen tietokantaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kaikki vähintään 14-vuotiaat turvapaikanhakijat rekisteröidään sormenjälkitietoineen EU:n yhteiseen Eurodac-rekisteriin. Eurodac-rekisteri perustettiin vuonna 2003 ja tällä hetkellä rekisteristä on voimassa Euroopan parlamentin ja neuvoston vuonna 2013 uudelleen antama asetus (EU) 603/2013. Asetusta ollaan uudistamassa muiden EU:n turvapaikka-asioita koskevien säädösten kanssa. EU:n Turvapaikkajärjestelmän uudistamisen eli CEAS:n yksi tavoite on edelleen liikkumisen torjunta, mikä siten toteutuessaan osaltaan sekä ehkäisee katoamisia että Dublinjärjestelmän puitteissa mahdollistaa mm. perheen yhtenäisyyden säilyttämisen.

Eurodac-asetuksen muuttamista koskeva komission ehdotus on tällä hetkellä Euroopan unionin neuvoston käsittelyssä. Asetusehdotus, kuten nykyinenkin voimassaoleva asetus, velvoittaa tallettamaan järjestelmään sormenjälkitiedot muun muassa turvapaikanhakijoilta ja tietoja vertaillaan järjestelmään aikaisemmin talletettuihin tietoihin. Uusi asetus velvoittaa tallentamaan järjestelmään tiedot myös laittomasti unionin alueelta oleskelemasta tavatuilta henkilöiltä (nykyisin tietoja ainoastaan vertaillaan turvapaikkaa hakeneiden tietoihin). Suomi on neuvotteluissa kannattanut asetukseen ehdotettuja muutoksia koskien sormenjälkitietojen tallennusta ja myös rekisteröimistä koskevan ikärajan laskemista 14 vuodesta 6 vuoteen. Tämä edistää unionin alueella ilman huoltajaa olevien alaikäisten turvapaikanhakijoiden ja laittomasti unionin alueella oleskelemasta tavattujen ilman huoltajaa olevien lasten henkilöllisyyden selvittämistä; tietojen avulla voidaan selvittää esim. perhesiteitä tai side holhoojaan toisessa jäsenvaltiossa. Tiedoista voi olla apua myös kadonneiden lasten etsinnässä, ja niiden avulla voidaan ehkäistä myös heihin kohdistuvaa hyväksikäyttöä.

Kadonneeksi ilmoitetun turvapaikanhakijan osalta menetellään poliisissa samoin kuin yleensäkin kadonneiden henkilöiden etsinnän osalta. Asiassa tehdään kokonaisharkinta, jossa otetaan huomioon muun muassa katoamisen olosuhteet, liittyykö katoamiseen jotain sellaista, joka antaa

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 302/2018 vp

poliisille aiheita epäillä, että kadonnut henkilö olisi joutunut rikoksen uhriksi, onko alaikäisten vastaanottokeskuksen henkilökunnalla jotakin sellaista tietoa asiaan liittyen, mikä aiheuttaa akuutin etsinnän tarpeen, ovatko sääolosuhteet sellaiset, että ne aiheuttavat henkilölle hengen- tai terveyden vaaran ja se, onko kyseessä niin nuori lapsi, ettei hän pysty huolehtimaan itsestään. Tällöin katoamista ryhdytään selvittämään akuuteilla poliisitoimilla hengen- tai terveyden vaaran välttämiseksi. Mikäli kokonaisharkinnan jälkeen näyttää siltä, ettei tilanteessa ole tarvetta akuuteille etsintätoimille, henkilö etsintäkuulutetaan. Osa kadonneista on liikkunut Suomesta muualle Eurooppaan, jolloin uuden turvapaikka-hakemuksen myötä he nousevat esille Eurodac-järjestelmästä.

Tänä vuonna kesäkuun loppuun mennessä kadonneiksi on kirjattu neljä alaikäistä turvapaikanhakijaa, joista yksi on todettu jälkikäteen muualta saatujen tietojen valossa täysi-ikäiseksi. Vuonna 2017 vastaanottokeskuksista merkittiin kadonneeksi yhteensä 32 yksintullutta alaikäistä, joista neljä löytyi myöhemmin ja he palasivat keskuksiin, 11 on varmuudella poistunut maasta Dublin-pyyntöjen perusteella ja 17 oli alkukevään tarkasteluhetkellä edelleen kadonneena, eli heidän sijaintipaikastaan ei ole tietoa. Parhaiten kadonneiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden asemaa parannetaan edistämällä eurodac-järjestelmään esitettyjä muutoksia. Jos muutokset saadaan toteutettua, ei ole tarvetta erilliselle uudelle rekisterille.

Helsingissä 6.8.2018

Sisäministeri Kai Mykkänen